

armada ni storila. Počasi je posedla Korejo, potem začela oblegati Port Artur, kar je bila glavna napaka japonskega vojskovodje. Več kakor tretjino cele japonske armade je zadrževala ta trdnjava pol leta. Med tem je pa ostala japonska armada počasi prodirala v Mandžurijo. Ruska armada je med tem postajala vedno močnejša, in čim močnejša je bila, tim krepkeje se je ustavljala Japoncem, katere je slednjič ustavila južno od Mukdena, ko so prodrli komaj 200 kilometrov v Mandžurijo, med tem ko je še pot do Harbina, kjer je meja južne Mandžurije, 400 kilometrov dolga. Če primerjamo zmagonosno krčanje Japoncev v začetku vojske, da bodo napodili Ruse do Bajkalskega jezera, z uspehi po enem letu, vidimo, da so Japonci jako malo dosegli. Niti do Harbina niso prodrli, ne pa do Bajkalskega jezera, do katerega še jih loči 2000 kilometrov dolga pot.

Po enem letu stoji mogočna ruska armada japonski nasproti. Oyama bi bil gotovo sedaj napadel Ruse, ko je dobil armado od Port Artura na pomoč, če bi si bil upal. Toda Rusi še tudi sedaj nimajo vso armado v Mandžuriji, ampak neprenehoma se še privajajo novi oddelki. Rusom nasprotni listi pišejo, da se Kuropatkin ne upa udariti ter hočejo s tem prisiliti Ruse, da bi napadli Japonce. Kuropatkinu se pa nikakor ne mudi udariti, ampak dalje ko odlaš, močnejši bo in lažje premaga Japonce. Nasprotno pač morajo gledati Japonci, da kmalo udarijo. V njihovi koristi je, da se bitka prej začne. Vsak dan so Rusi močnejši. Dosedaj je Kuropatkin izvrstno vodil vojsko. Vedno se je ognil odločilni bitki ter Japonce samo nadlegoval.

Spopadi med malimi četami se sedaj nadaljujejo. Japonci so se baje umaknili nazaj za reko Šaho. To je uspeh ruske konjenice, ki je spravila dotične čete v nevarnost, da bodo obkoljene. Večjih spopadov ni bilo.

Politični ogled.

Kranjskim kmetom na Notranjskem priporoča goriški deželni poslanec dr. Tuma v zelo stvarnem članku, naj obračajo svojo pozornost na pridelavanje krme, ker Notranjska nima dovolj gozdov, in na rejo govedine in rejo prašičev. Mesna in mlečna živina ima v Trstu prav izborni trg. Nadalje opozarja na izdelovanje stolov, ker ima Notranjska za to silno veliko gradiva. Izvoz stolov v Afriko in Azijo je jako odprt in grede avstrijski konzulati (zastopniki naše države) stolarskim obrtnikom zelo radi na roko.

Izprva je s svojo materjo bival na gradu Munkač, ko je pa cesarska vojska osvojila Munkač, je z materjo prišel na Dunaj, potem pa v šolo k jezuitom v Pragi. Po dovršenih študijah je z dovoljenjem cesarjevih potoval po Italiji, kjer se je tudi celo spridil. L. 1696 se je proti volji cesarjevi oženil s hčerjo hessenskega vojvoda ter je živel deloma na Dunaju, deloma na svojih posestvih na Ogrskem. Na videz se je delal jako vdanega cesarju, v resnici pa je iskal le priložnosti, da nastopi stopinje svojih starišev. Francoski poslanec Villars je porabil njegovo častilakomnost ter ga je nagovoril, naj se vzdigne zoper cesarja. Dne 1. novembra l. 1700 je ponudil francoskemu kralju Ludoviku XIV., naj Ogrsko napravi za volivno državo pod francoskim pokroviteljstvom, ki bi bila potem ob enem s Poljsko močna bramba zoper Avstrijo. Toda častnik, ki je nesel dotično pismo francoskemu kralju, ga je na Dunaju izročil avstrijski vladi. Dne 18. aprila 1701 so Rakoczyja na njegovem posestvu nenadoma vjeli ter ga prepeljali v ravno tisto ječo, iz katere je njegov ded, Peter Zrinjski, pred 30 leti šel na morišče. Šest mesecev je bil tu zaprt in gotovo bi bil izgubil glavo, ko bi mu ne bila prišla na pomoč njegova žena. Podkupila je stotnika Lehmana, ki mu je pomagal zbežati iz ječe. Dne 7. nov. 1701 je kot vojak preoblečen ubežal iz ječe, na Donavi ga je čakal brodar,

Mednarodni zavod za poljedelstvo. Na poziv nekega Amerikanca se je odločil italijanski kralj, da ustanovi mednarodni zavod, ki bi naj pospeševal kmetske koristi celega sveta. Ta zavod bi naj izdajal poročila, kako stoje setve po svetu, kako so izpadle žetve, urejeval bi izseljevanje kmetijskih ljudi, pospeševal kmetско združništvo, poročal o zatiranju živinske kuge in rastlinskih boleznih itd. Pripomogel bi tudi veliko do kmetijske stanovitve zavednosti in do skupnega stanovskega nastopa. Naš avstrijski cesar se je izrazil v posebnem poročilu na italijanskega kralja tudi za tak zavod.

Nemška kmetijska stranka na Češkem je imela dne 11. t. m. v Pragi shod, na katerem se je razpravljalo tudi o trgovinski pogodbi Avstrije z Nemčijo. Splošno se je naglašalo, da so določbe glede živinske kuge, potem pa carina na ječmen, slad in surovo maslo zelo neugodne za avstrijske kmete. Na vlado se je stavila zahteva, naj se avstrijska vlada pri sklepanju trgovinskih pogodb z Rusijo in z balkanskimi državami bolj ozira na kmetijske razmere v Avstriji in naj varuje kmetijske koristi.

Na Ogrskem se še razmere niso nič zjasnile. Grof Tisza še vodi začasno vlado, medtem pa se posvetuje cesar, komu bi v bodoče izročil državno krmilo. Poklical je k sebi že grofa Andrašija, zmerne liberalca in pa Franca Košuta, vodjo neodvisne stranke ter sina slovitega ogrskega prekucnika Lajoša Košuta.

Državni zbor.

Vojaški novinci.

Pretečeno leto ni dovolil državni zbor vladi pravice, da se smejo izbrati vojaški novinci. A naša vlada si je pomagala z znanim § 14 državnih osnovnih postav, pa si je sama napravila potrebno postavbo. Letos bo državni zbor sam dovolil pobiranje vojakov. Pri razpravi o tej zadevi so razni govorniki naštevati mnogotere pritožbe. Deželno bramborski minister grof Welsersheimb je odgovarjal na te pritožbe ter obetal, da jim bo vlada ugodila. Ker se vedno čujejo pritožbe o tem, da vojaki ne morejo spolnovati svojih verskih dolžnosti, je povdarjal minister, da se je v najnovejšem času naročilo vojnini poveljništvom, naj se vsakemu da priložnost, spolnovati krščanske dolžnosti, če mu le to pripušča tudi njegova služba. Na pritožbo, da se z vojaki pretrdo ravna, odgovarja minister, da se naj taki slučaji le naznanijo, potem se bojo že kaznovali tisti, ki vojake mučijo in trpinčijo.

ki ga je prepeljal, potem pa jo je popihal na Poljsko, kjer mu je francoski poslanec oskrbel varno zavetje. Doma so ga l. 1703 proglasili za veleizdajca in obsodili na smrt, njegova posestva pa zaplenili. Zato pa mu je francoski kralj dal izplačati najprej 25.000 lir, potem pa mu je nakazal mesečno plačo 30.000 lir. — Že l. 1703 je s konjeništvom vdrl iz Poljskega na Ogrsko, ki je bila mahoma vsa v plamenu. Avstrija je prišla v največjo nevarnost, ker so se s Francozi združili tudi Bavarci. Na Ogrskem se je začelo grozno ropanje in požiganje; Rakoczyjeve tolpe, tako imenovani Kruci, so prekorčile tudi štajersko mejo ter so zlasti grozno rogovilele po Murškem polju in okoli Središča l. 1703 in 1704, dokler jih niso združeni Radgončani, Verženci in Ljutomeržani pošteno naklestili in nazadnje jih je hrvaška vojska pri Razkrižju nagnala v Muro.

Na Ogrskem je pa boj besnel naprej še tudi pod vlado cesarja Jožefa I. (1705—1711). L. 1707. je bil Rakoczy na vrhuncu svoje moči; habsburško rodovino je zbacnil z ogrskega prestola ter proglasil smrtno obsodbo nad člani cesarske hiše. Nek ogrski zgodovinar pravi, da se je v teh bojih napravilo toliko škode, da bi se s tem lahko 50 let plačevali vsi davki.

Po l. 1707. je začela bledeti Rakoczyjeva zvezda, njegovi lastni pristaši so se naveličali ropanja in prelivanja krvi; proti njegovi volji

Zastran dvoboja pri vojaki, proti kateremu se upirajo vse krščanske stranke, pa je grof Welsersheimb dejal, da, dokler se bojo nahajali ljudje, ki bojo žalili svojega soseda, ne bo prenehala samoobramba. Naj se pa v tej zadevi poboljša svet, potem bo boljše tudi pri vojaki. Kazal je minister tudi na vojsko med Rusi in Japonci, katera kaže na potrebo, da se mora tudi najmočnejša država ob pravem času oborožiti, če hoče premagati svojega nasprotnika. Postavni načrti o nabi-ranju vojakov se je izročil vojnemu odseku.

Državni proračun za leto 1905 je prišel vendar enkrat v pretres. Pri tej priložnosti so se zglasili razni govorniki. Med klubovimi načelniki se je dogovorilo, da v imenu večih strank smejo govoriti po trije govorniki, v imenu srednjih po dva in v imenu manjših vsaj po eden govornik. V imenu „Slovenske zveze“ sta na vrsti eden Slovenec in eden Hrvat. V imenu Slovencev je izjavil dr. Ploj, da smo Slovenci že siti samih obljub. Vlado bomo sodili po njenih dejanjih napram Slovincem. Med drugimi je zahteval, naj se po slovenskih pokrajinah nastavlja samo le slovensčine zmožni sodniki. Tirjal je od vlade ustanovitev slovenskega vsenčilišča. Dr. Tavčar je očital predsedniku deželnega nadsodišča v Gradcu, grofu Gleispachu, da ravna protipostavno. Na ljubo ptujskemu županu Ornigu je določil, da se mora neka sodnijska obravnava med Ornigom in dr. Tavčarjem vršiti ne v Ljubljani, ampak pred nemškimi porotniki v Mariboru. To je stara pesem med nami: Za Slovence ni pravice!

Dopisi.

Iz Cirkovec pri Pragarskem. Častiti gospod urednik! Pa naj si odsopiham od naglice! Zarota! buna! boj! in bog vé vse kaj. Orožje se pripravljaj, moški ne pijejo več žganja, in ženske hočejo vse kokoši prekrmiti, da bi več jajec znesle — o dobro bi bilo, da bi vsaka kokoš vsak dan pet in kokot celo deset jajc znesel, o kako hitro bi orožje bilo poskrbljeno. Samo vam povem tiho na uho, kaj se bo vse zgodilo. Oj strašna zarota — in morebiti boste mislili, da so nihilisti ali soci — kaj še! sami poštene in srčni Cirkovljani so, ki hočejo celo armado sklicati in že imajo vzpored sestavljen.

Na čelu se ve bodo Godeci in Šramli svirali in za njimi Medvedi po udarcu plesali in Vonki in Vuki ukali. Pa tudi Plesec bode postopil, tudi cirkovski Zajci so srčni ter se bodo pridružili, tem bodo sledili Kušarji, Greifi (slo-

so l. 1711. v Szatmaru sklenili mir, a Rakoczy se ni hotel vdati in ne priznati miru, marveč je odšel v pregnanstvo ter je umrl l. 1735. v Rodosto.

Poslej je bil med Ogrsko in Štajersko mir vse do l. 1848, ko so zopet skušali Ogrji vdreti na Murško polje in ob Dravi proti Ptuj, a posrečilo se jim je le deloma okoli Središča.

Zli duh, ki je naši deželi povzročil toliko gorja, še vedno tiči v Madžarih. Sedaj bodo smeli celo slovesno prepeljati telesne ostanke Franca Rakoczyja in s tem bodo v madžarskem narodu tudi na novo oživele ideje Rakoczyjeve. Kako se vendar časi spreminjajo! Nam pa ob dvestoletnici naše zmage nad Kruci proslavljanje Rakoczyja vzbuja le trpke spomine. Milijone denarja in potoke krvi so že naše dežele žrtvovale zaradi Ogrov in sicer v veliki meri le v njihov basek. Star pregovor pravi, da je zgodovina učiteljica življenja; ako le nekoliko zasledujemo madžarsko zgodovino zadnjih 400 let, nam bo marsikaj jasno ravno v sedanjih političnih zmešnjavah na Ogrskem. Zapoljeve in Rakoczyjeve ideje so zmagale pri zadnjih volitvah...

Iz stališča štajerske zgodovine pa moramo odločno protestirati zoper bahati naziv, ki si ga svojijo Madžari, da se imenujejo „viteški narod.“ Ropanje in požiganje ni viteštvo.

venski zmaji), potem ptice, kakor Berglezi, Škorci, Vrabli, Zunki, Pav-ki in zraven bodo leteli vsi, ki so Pernati in Grili bodo peli.

Iz starih časov bodo Kajnovi potomci — Kajnoči in ker ni v Cirkovcah nobenega Davida, bodo tudi orjaški Goljati ponosno korakali. Armada pa bo toliko imenitnejša, ker jo bodo Kajzarji (cesarji) vodili, kralje pa bodo Davidovi potomci Salamon (Salamuni) zastopali, tudi Lamberger, ki je velika Pegama umoril, bode svet pokazal, da se ne vojskuje samo za pečjo. Temu se bodo tudi pridružili: Lah, Kranjci s Tominci, Dolenci, potem Korošci, Goričani, Prevolški, Berdniki, Planjški in Struški, iz Rusovskega Gajkoviči, potem češki Avstrijci, Rakuši, Hrvati s svojimi vojvodi Draškoviči, ki so se v turških vojskah posebno odlikovali in celo tisti, ki so iz teh vojsk tukaj ostali: silni Mustafa, Beraniči, Bezjaki, Fureki, Frangeži, Klasinci, Napasti, Sagadini, Turkuši, Zafošniki itd. Pa pri vsej armadi ne bode nobenega kmeta pač pa bodo Kmeteci, Kovači in Kovačiči, Kolarji in Kolarčiči, Znidarji in Sluga.

Tudi logovi bodo svoje zastopnike v voj poslali, prišli bodo: Šumarji (Zumci), Bauman, Brezniki, Drevenški, Ivniki, Javorniki, Lipniki, Topolovci in razni drugi, iz vrtov in polja se bodo pridružili: Solatniki, Osenjaki, Prosenjaki, Rozmani in Koreni; potem bodo sledili: Potočniki, Vodeniki in Voduški. Svetnike bodo nadomestovali: Albrehti, Balanti, Damijani, Kosmači, Lenarti, Lukežiči, Matevžiči, Mohorki in Marčiči (Markiči.) In sedaj se bodo vsi oni uvrstili, katerih imena se ne dajo zgodovinsko izvesti, kakor: Čelani, Čelofige, Dikavčiči, Ekarti, Frasi, Freitaki, Faleži in Ferleži, Lorgarji, Heriči, Hrgani, Kostevški, Koržeti, Najzarji, Peršohi, Petanci, Plečnarji, Premzelji, Škamleci, Trčki, Velci, Veglini in Torki.

Samo to je škoda, da ni ne enega očeta in ne sina in tako morajo Unuki sami vso rodbino zastopati. Omeniti moram, da ima armada tudi Kanclarje, da se bo vse v redu vršilo in za stražo bodo Gmajnarji skrbeli. Ker bo armada tudi morebiti po noči popotovala, so si tudi preskrbeli take, ki bodo svetili, to so: Lustreli in Baklani, in da bodo urneje korakali, jih bodo Potiski potisnili in Geiš (dub) jih bo navduševal. In kaj mislite, kam se bo ta armada podala in kakšno orožje bodo junaki imeli? Morebiti mislite, da so si dum-dum topove omislili, in da hočejo Port Artur zopet Rusom priborjati? Pa že ne! V Cirkovce bodo hiteli pred župnišče, orožje se jim sveti kakor luč, ker je iz čistega srebra. — Pa kaj bo armada tukaj napravila? Ali hoče župnišče razrušiti? O! kaj še — vsi se bodo dali vpisati v „Družbo sv. Mohorja“ in svojo srebrno orožje bodo č. g. župniku dali, da jim bodo za prihodnje leto velike zaboje polne kratkega časa in veselja iz Celovca naročili, in vsaki še bo posebej za uboge šolarje družbe sv. Cirila in Metoda po 10 ali 20 vinarjev daroval.

In sicer takoj se bodo na pot podali, kajti zadnji čas je že, in lani jih je vendar nekoliko zeblo v oči, ker vseh Cirkovljanov je 2800 in vpisanih je bilo samo 189 udov. Toraj ura, srčno naprej!

Iz Ptujске gore. (Občinske volitve.) Bližajo se občinske volitve. Omeniti je takoj, da se zadeva naših občinskih volitev vleče čez tri leta. Volitve, ki so se vršile meseca februarja l. 1902 so bile razveljavljene v sredini l. 1903. Dne 29. oktobra l. 1903 smo imeli zopet nove volitve. Pri obojih je propadla „Štajercijanska“ stranka na vsej črti. Slavna c. kr. namestnija pa je bolj ko čez leto dni, namreč dne 10. novembra 1904 razveljavila zadnje volitve samo za to, ker je g. župan rok za razpolago in pregled volilnega imenika in rok za reklamacije vsakokrat posebej razglasil, mesto samo enkrat oboje skupaj, kakor baje postava tirja.

Bog pomagaj, da ne moremo imeti tako učenega župana, ki bi vse skrivnosti postav natančneje vedel, kakor c. kr. okrajni komisar in slavna c. kr. namestnija!

G. c. kr. okrajni komisar je namreč pred volitvijo vse dotične akte, toraj tudi razglasila, pregledal, pa ni našel nobene nepostavnosti. Sicer bi bila njegova dolžnost, volitve takoj še pred začetkom vstaviti. Tudi slavna c. kr. namestnija je potrebovala eno celo leto, da je našla vzrok za razveljavljanje.

Toliko toraj o pretekli zgodovini naših občinskih volitev!

Sedaj pa k prihodnjim!

Tukajšnja mnogoštevilna štajercijanska stranka že na vse mogoče načine bega in moti ljudstvo, da bi volilce vjela v svoje zanke in tako prišla pri volitvah do zmage. Pri tem lovu ji je seveda na razpolago umazani ptujski „Štajerc“, ki je kakor znano, glasilo šnop-sarjev in izmečka našega ljudstva. Tako posebno v štev. 3. z dne 5. februarja t. l. moti „Štajerc“ dopisnik ptujskogorske volilce z marsikaterimi neresnicami. Pravi, da je bilo popravljanje farovža nepotrebno.

Potrebo popravil pa je spoznala tudi komisija c. kr. okrajnega glavarstva dne 12. avgusta 1902 in 3. februarja 1904 in komisija je tudi popravila za ukazala. K tem komisijam povabljeni so bili vsi udje cerkvenega konkurenčnega odbora, med katerimi je večina „Štajercijancev.“ Takrat ni mogel proti potrebi popravil nihče ugovarjati, ker je vedel, da bi bilo brezpametno. Tudi proti prekritju strehe in poprave okenj se ni ugovarjalo, ker je c. kr. državni inženir spoznal, da se popravila drugače ne morejo izvršiti.

Sedaj šele je dopisnik v „Štajercu“ odprl svoja (m)-učena usta.

Vsi volilci pa, ki takim neresnicam verjamejo, so pomilovanja vredni, ker vsak pameten, treznomislec in pošten človek vé, da kjer komisija opetovano spozna potrebo popravil, tam se jim nobeden ne more izogniti, in da se mora k popravilom plačati toliko, kolikor na davčni goldinar pride.

S tem, da se poteguje „Štajerc“ dopisnik za silno bogatega turniškega grajščaka, ki se je moral izbrisati iz volilnega imenika, ker kot ameriški državljani nima v Avstriji nobene volilne pravice, pač najlepše kaže, kakšen prijatelj kmetov in malih posestnikov da je. Ta naprednjaški (!?) dopisnik si menda želi, da bi nam zopet gospodovali bogati in kruti grajščaki, tudi če pridejo od Bog vé odkod, tudi če niso naše vere in jezika in živijo kot pagani.

Zares, lepa ljubezen „Štajerc“ dopisnikov in pristašev do kmeta!

Res, tri leta že tečejo rekurzi radi občinskih volitev, a rekurze je vsakokrat vložila „Štajerc“ stranka, ki hoče po vsej sili priti v naši občini do gospodarstva. Ali ni mar ta stranka kriva, da „stane vsaka volitev vendar tudi denarja?“ Pa to ne za „farske“, ampak „Štajerc“ stranke voljo.

Dragi volilci! Ne dajte se motiti, ne dajte se zapeljati od tistih, ki hodijo okoli kakor rujoveči levi, ter iščejo, koga bi požrli! Pridite vsi volilci, posebno tudi vi, vsikdar zvesti, vrli, poštenu in nevstrašeni Poljanci, ter volite, kakor dosedaj, značajne, poštene, verne in krščanske može, sicer bi se morala nad vami zjokati Marija, ki tako mogočno kraljuje na slavni Ptujski gori, ako bi po vaši malomarnosti in krivdi prišla lepa ptujskogorska občina v roke brezvercem in šnopsarjem.

Od Sv. Marka niže Ptuj. (Nemčurska predrznost.) Znano je, da so nemčurski in nemški trgovci in obrtniki ptujski s pomočjo tujega denarja osnovali slaboglasen list „Štajerc.“ Nemški in nemčurski trgovci in obrtniki na Spodnjem Štajerskem ta list povsodi podpirajo in širijo. Žalibog, da je malo Slovencev toliko pametnih in ponosnih, da bi se izogibali trgovin, prodajalnic, gostiln, kjer se ta list drži, priporoča ali celo deli! Takih grdih navedenih napak niso prosti niti vsi inteligentni Slovenci! Povsod vlada mlačnost, zaspanost, brezbriznost. Pisati o tem natančneje ni mogoče, sicer pride konfiskacija! Pa mi Slovenci bi se morali pri vsaki priliki med

seboj ustmeno o takih stvareh razgovarjati! Tega nam doma nihče ne more in ne sme zabraniti.

„Slov. Gospodar“ je poročal, da ptujski trgovci Slavič ljudi izprašuje, kaj duhovniki v cerkvi učijo in pridigujejo. Ali ima ta trgovec oblast državnega pravdnika ali žandarja? Kdo mu je to oblast podelil? Nam je le to čudno, da je Slavič v najožji zvezi s ptujskim „Štajercem“, da ima v odboru poleg Ornika, penzionista Skubica neko šaržo, menda je blagajnik. Če tedaj „Štajerc“ na najpodlejši način napada vse, kar je slovensko, ako blati in grdi vse poštene Slovence, posebno duhovnike, odvetnike, učitelje, trgovce itd., je pri tem udeležen tudi trgovec Slavič v Ptuj. In zdaj hoče ta človek celo duhovnike nadzorovati!

Iz gornjeradgonskega okraja. („Štajercu“ v odgovor.) Dopisnik ptujskega „Štajerca“ je podal v zadnji številki nekako poročilo za leto 1904. Ker pa mu je manjkalo dobrih del, s katerimi bi se lahko ponašala njegova stranka, povedal je, kaj so storili slovenski „prvaki.“ Piše, da so pridno prirejali shode in veselice (čast jim!) ter tako lovili ljudi v svoje zanke; pozabil pa je ali ni hotel povedati, da si nemškutarji niso upali prirediti niti jednega javnega shoda, čeravno bi ga nujno potrebovali. Podtika nam tudi, da smo prirejali ples. Dokaži nam vendar, šleva lažnjiva, da je priredilo naše bralno društvo v desetih letih svojega obstanka le en ples! Pač pa mi lahko dokažemo nasprotno, da vi prirejate prav pridno vaše „bale in unterhaltunge“, kjer se drugače veseliti in kratkočasiti ne znate, kakor s pitjem in plesom. Tam se pač neštevilnokrat nresniči moja „fantazija“ (kakor pišeš), da se tvojim devicam ne posreči uiti čez plot preganjačemu — biku. To nam spričujejo gotove knjige v župnišču. (Prosim, da mi poštenu bralec oprosti, da pišem tako odkrito; na javne napade odgovarjam javno.)

Pa kaj je vam to! Saj pri vas nemčurjih to ni nikaka pregreha, saj vi po vašem mnenju lahko delate in počenjate, kar hočete; pri vas je to vse čisto in naravno, le pri nas Slovenceh je to največji greh, kar je vam najljubše. Ker pa mi kaj takega ne storimo, moraš si seveda nekaj zamisliti, s čimur nas potem pred svetom obrekuješ. Sram te bodi!

Povej vendar tvojim bralcem ptujskega „Štajerca“, koliko slučajev ponesrečenih devic imate zabeleženih samo pretečeno leto; ako se ne motim, jih je precej čez dvajset. Tukaj imaš pač še veliko snovi, ako hočeš zabavati svoje bralce, kajti kaj poštenega je ta list še bore malo prinesel. Tu nam pač ne bodeš mogel od teh nesrečnih nobene navesti, katera bi bila pri bralnem ali katerem drugem narodnem društvu. Zato pometaj najprej pred svojim pragom, potlej šele pridi pred našega.

Lepo sicer ni, da se vlačijo take reči po časnikih, pa ker nimate drugače miru, mora vendar tudi od nas kdo odgovoriti.

Med drugim pišeš, da smo imeli ob priliki blagoslavljanja zastave isto le kratak čas razvito, da smo jo, ko je začela teči Sokolska kri, hitro skrili. To je zopet gorostasna, grda laž. Vsak, kdor je bil na slavnosti, mora priznati, da je bila zastava razvita do konca slavnosti. Da pa je tekla kri, pač ni naša sramota, sramota je na vaši strani. Od vaše strani se je uprizoril tisti vsega zaničevanja vredni škandal. Na naši strani je le čast, čast zato, ker se nam nobeden ni spozabil, da bi si oskrnil pošteno slovensko roko z nemčursko krvjo.

Dalje tarnaš, da je zadela našo zastavo kruta osoda temne ječe. (Pripomnim, da je zastava res pri meni, a ni v temni ječi, temveč je dostojno shranjena.)

Dobro! a vprašam vas, kdo je zopet temu kriv? Krivi ste zopet vi! Ali niste pokazali koj prvi dan, da zastava ni varna pred vašimi rogovi? Je pač čisto naravno, da jo branimo ter vam je ne razpostavljam po nepotrebnem. Zdaj bi pač imel lepo fantazijo za imenitno sliko, katera bi še bolj odgovarjala resnici, kot prva. Naslikal bi jeklen plot, (da

ostanem pri prvi sliki, katero ti tako lepo razlagaš) na eni strani plota bi naslikal svojega brata, (katerega si ti postavil za čuvaja zastave) ponosno in mirno brez vsacega strahu stoječega, v levici našo dično zastavo, v desnici privzdignjen meč, na katerem se blišči naše geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“ — a na drugi strani plota vse polno — bikov, kateri v onemogli jezi rujejo in dregajo v jeklen plot, a vidi se, da se jim ne bode posrečilo priti do zastave. Nekateri so že onemogli, drugim manjkajo rogi, a le še teptajo njih rodno zemljo, a tudi tega bode skoro konec. Le zastava bode plapolala še naprej, dokler bo le še vsaj toliko zavednih Slovencev v Gorinji Radgoni, kot sedaj. Kaj ne, dična slika! Ti, Štajerčev dopisnik, bi pa brez težave našel med temi ruvači sebi enakega. Še-le tedaj, ko bi jaz naslikal tako sliko, bi si v resnici zaslužil častni naslov „bikov slikar“, katerega si mi blagovolil dati.

Upanje tvoje pa, da se zaradi tvojega dopisa od nas kateri „poboljša“, se ti pač nikdar ne uresniči, kajti taki nesramni dopisi nimajo drugega uspeha, kakor da nas potrjujejo v našem prepričanju. Ako tedaj želiš, da se ti kateri poboljša, bodeta morala ti in tvoj list nastopiti pot poštenosti, da se ga njegovi naročniki ne bodo sramovali ter ga skrivali in zaklepali pred vsakim poštenim človekom.

Fr. Horvat.

Razne stvari. Iz domačih krajev.

Slovenska celjska gimnazija. Odposlanstvo celjskih Slovencev, v katero so bili izbrani dr. Sernee, dr. Hrašovec in Roš, je bilo pretekle dni pri štajerskem namestniku grofu Clariju in pri ministrskem predsedniku Gauču ter naučnem ministru dr. Hartelu. Izvedeli so, da je dr. Dečko proti namestniku Clariju v imenu vseh Slovencev izjavil, da so ti zadovoljni z njegovim travnikom kot stavbiščem. Isto je zatrjeval vitez Berks du-najski vladi v imenu svojih slovenskih volilcev. Vladnih krogov sklepi zadnjega zaupnega shoda celjskih Slovencev niso v njih prepričanju nič omajali, ker se še vedno sklicujejo na to, da je dr. Dečko voditelj in najbolj navdušen izmed Slovencev in da sta oba, gg. dr. Dečko in Berks, poslanca celjskega okraja. Da se ugodno reši zadeva celjske slovenske gimnazije, ne bo torej druga nič pomagalo, nego, da omenjena gospoda položita svoje mandate. — Odbor slovenjebistriškega političnega društva je dne 9. t. m. sklenil v zadevi celjske slovenske gimnazije sledečo resolucijo: Slovenjebistriško politično društvo odobruje in zastopa sklep zaupnega shoda v Celju dne 10. aprila 1902. S slovensko gimnazijo iz Celja ne gremo, naj pride kakoršnakoli sila od koder hoče.

Osebna vest. G. dr. Dragotin Klander, notarski kandidat pri g. dr. Firbasu v Mariboru, je vstopil v notarsko pisarno g. Barleta v Kozjem.

Poročil se je dne 6. t. m. v št. Juriju ob Taboru g. Ludovik Plavšak iz Trbovelj z gđc. Julijo Južna.

S šole. Deželni šolski svet je v svoji seji dne 9. t. m. izrekel zahvalo načelniku krajnega šolskega sveta okolica Slovenjgradec g. Ivanu Schöndorfer za njegovo požrtvovalno delovanje v prid šole in šolarjev in nadučiteljevi soprogi gospe El. Vrečko za skrbno vodstvo šolske kuhinje pri ljudski šoli okolica Slovenjgradec.

Mariborske novice. Dne 5. t. m. se je drsal na ledu ob obrežju Drave 9 letni Ludovik Gnus, sin strojevodja. Upal si je predalet na konec ledu, ki se mu je udril pod nogami. K sreči je priletel hitro vrtnarski pomočnik Franc Kodela, ki ga je potegnil iz vode. — V fari sv. Magdalena v Mariboru je letos meseca prosinca umrlo osemdeset ljudi! — Bogata beračica je umrla v mariborski bolnišnici dne 31. m. m. Marjeta Toričnik (Duričnik) 80 let

stara, rojena na Golavabuki, okraj Slovenjgradec, je zapustila dve hranilni knjižnici v vrednosti po 1200 K. Rajnka je sporočila tukajšnim cerkvam nekaj, nekaj pa tudi svoji sestri Tereziki, za katero se ne ve, kje da je. Toričnik je beračila po mestu in se od beračije živela.

Porotne obravnave v Mariboru so se pričele v pondeljek, dne 13. t. m. Prvi dan je bil obsojen 17 letni dijak J. Koeiper iz Ptuja na eno leto težke ječe, ker je dal na pošto denarni zavitek, na katerem je bilo zapisano, da je v njem 1500 K v zlatih, med tem ko so bili sami krajerji in deset vinarji. — Drugi dan je stal pred porotniki 22 letni August Fridl iz Rogoznice, ki je ubil z ročico dne 26. dec. l. l. Janeza Šic. Obsojen je bil na tri leta težke ječe — V sredo dne 15. t. m. so porotniki oprostili Janeza Reichwein, ki je bil obtožen zaradi nepravilnosti.

Muršec in Šegula pomiloščena. Znani „Štajerček“ pesnik Muršec, ki je pomagal Šeguli umoriti njegovo ženo, in je bil na smrt obsojen, je sedaj pomiloščen v dosmrtno ječo. Istotako je tudi pomiloščen Šegula na dvajset let ječe.

Umrli je v Gradcu tehnik g. Davorin Cvetko, doma od Male nedelje pri Ljutomeru v 22. letu svoje starosti. — V Studenicih pri Poljčanah je umrla dne 9. t. m. v samostanu č. sestra Marta Prause. — V St. Ilju v Slov. gor. je umrl Janez Niderl v 84. letu; bil je Radeckijev veteran, dolgoletni šentiljski grobokop in povsod dobro poznan. N. v m. p. — V Zalcu je umrla Jozefa Veber, hišna posestnica in mati žalskega pismonoše, po dolgotrajni, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 54. letu svoje starosti. Sveti naj ji večna luč! — V zdravilišču Krapina je umrl g. Rudolf Kukec, trgovec, sin bivšega pivovarja g. Simona Kukca v Zalcu.

Luna bo mrknila dne 19. t. m. med 6 uro 54 minut in 9 uri 6 minut. Mrknjenje se bo videlo tudi v naših krajih.

Bela zastava. Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zavihrala je dne 11. t. m. zjutraj bela zastava raz sodno hišo. Vihrala je samo do popoldne, kajti prišel je mož, ki bo sedel en teden.

Jarenina. Zadnjo nedeljo je v gostilni g. Orniga poučeval o vinoreji in sadje-reji potovalni učitelj iz Maribora. Mladeniči „mladeniške zveze“ so se v precejšnjem številu udeležili tega poučnega shoda. Tudi nekaj gospodarjev smo opazili. Da bi se takih poljudnih predavanj drugokrat še več gospodarjev udeležilo!

Surovi sinovi. Ključavničarski pomočnik Alojzij Masten iz Ormoža je tepel svojega očeta. Zaradi tega je bil obsojen na 6 tednov ječe. — Tudi 6 tednov je dobil posestnik Fr. Rihtarič iz Gradiča, ker je tepel svojega očeta.

Ptujske novice. Tukaj je umrl nekdanji župan ptujski dr. Franc Straffella. Rojen je bil od slovenskih kmetijskih starišev pri Sv. Marku na Dravskem polju, a se je izneveril svojemu narodu. Njegov sin, notar v Rogateu, je seveda tudi „pristen“ Nemec, četudi s slovensko krvjo v svojih žilah. — Minoli mesec je imel župan ptujski, Ornik pravdo pred kazensko sodnijo. Tožil je železniškega uradnika pl. Schmuck zaradi razžaljenja časti. Ta je v pogovoru, ki sta ga imela sama med seboj, baje Ornigu nekaj očital zaradi pooblastila, katero je Ornik dobil od južne železnice, da je mogel žnjim pri volitvi za okrajni zastop v skupini velikega posestva voliti za nemško stranko. Schmuck kot Nemec si je izbral za zagovornika odvetnika dr. Jurtela. To pa menda zaradi tega, ker je dr. Plachki zastopal Orniga, dr. Fichtenau pa je bil poklican za pričo, več nemških odvetnikov pa ni v Ptui. Ker si je Nemec Schmuck vzel Slovenca za zagovornika, napali so ga zaradi tega vsi nemški časniki na najsirovejši, najgrši način. Pobili in ubili bi ga najraje, ko bi to bilo mogoče. Ali se gre tu za zaslužek kakega nemškega ali nemčurskega lačenbergerja?

Mogoče tudi nekaj! Pa glavna stvar je, da ptujskim nemčurjem ni prav, če slovenski svet izve, kaki pošteni so, kaj vganjajo, kaj vse storijo, kedar je treba Slovincem škodovati! In slovenski odvetnik je smel pri sodnji vse grehe slišati, katere so gospodje izpovedali, posebno še, kako so v navzočnosti g. župana Orniga, dr. Fichtenau in žganjarja Maksa Strašila „popravljali“ pooblastilo južne železnice za volitev v okrajni zastop. Kaj ko bi tudi Slovenci one, ki zabajajo pri vsaki priliki k „nemškim odvetnikom“ vselej tako napali in njih zdelovali, kakor se je to g. Schmucku zgodilo?! Potrebno in koristno bi to bilo! Nemški in nemčurski odvetniki pa bi kmalu zginili, glad bi jih pregnal, tudi one v Ptui!

Posnemanja vredno! Po seji občinskega odbora hajdinskega, v kateri se je razpravljalo o občinskem računu za leto 1904, povabil je gospod občinski predstojnik Matija Kanceler vse odbornike v svojo hišo, kjer jih je s svojo ženo in hčerko prav ljubeznjivo pogostil. Razvila se je prav prijazna, vesela domača zabava, pri kateri so se pošteni kmetijski posestniki spomnili tudi naše prekoristne „družbe sv. Cirila in Metoda“. Na predlog občinskega svetovaleca g. Mihaela Stole-a, ki je razložil namen in pomen tega društva v nas Slovincih in katerega je navdušeno podpiral občinski odbornik g. Jožef Zelenik, začeli so v korist družbe dražiti navadno papirnato smodkovnjačo. Izklicna cena je bila 1 vinar. Dražba je bila vedno živahnjeja, večkrat uže je hotel gospod Zelenik zaklicati „in k tretjemu“, a zopet se je oglašil drugi in tako je šlo dalje. Ko je končno g. Zelenik zaklical „k tretjemu“, se je denar preštel in glej! našli smo 7 kron 39 v, kateri znesek se je odposlal družbenemu vodstvu v Ljubljano. Živeli vrli možje! „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača!“

Spod. sv. Kungota. Smrtna kosa kosi neprenehoma tudi pri nas. Dne 9. t. m. izročili smo materi zemlji telo našega dolgoletnega cerkvenega ključarja g. Jožefa Černe. Bil je pokojni značajan Slovenec, vzoren gospodar, odkritosrčen prijatelj duhovnikov, bil je mož blagega in dobrega srca, ki je rad pomagal, kjer je mogel, zato pa je bil v obče priljubljen in spoštovan, kar je pokazala velikanska udeležba pri njegovem pogrebu. Bodi mu lahka zemljica domača! — Dne 3. t. m. pokopali smo pridnega mladeniča Franca Curk. Bil je zvest bralec in tudi naročnik „Slov. Gospodarja“. Čast njegovemu spominu!

Oplotniški posilinelci si ne morejo misliti, da bi kdaj Slovenci tam gospodovali, zato so se neki zopet proti občinski volitvi dne 31. jan. t. l. pritožili. Oni, ki so sami zapisnik volilcev vredili in tudi volitveno komisijo sestavili, katera je štirim Slovincem izročena pooblastila nepostavno zavrgla in je pustila Martina Polegeka voliti, čeravno je bil kot Anton zapisan, Franceta Kolar in Janeza Sevskega pa neopravičeno odvrnila, ker sta hotela slovensko voliti. V krivici in brezobzirnosti se sami obsojate!

Vlomi v Trbovljah. Tatove so imeli v noči na 8. t. m. na Voda h. Vlomili so v restavracijo in odnesli nekaj žganja in jedi. Pri trgovcu Sporku so jih pregnali s streli, predno so si mogli kaj naložiti. Tudi v Močovo trgovino se jim ni posrečilo priti. Na sumu imajo nekega bivšega restavracijskega uslužbenca.

Celjske porotne obravnave. Prvi dan dne 13. t. m. je bil obsojen 19 letni čevljarški pomočnik Rudolf Maček iz Gaberja zaradi uboja na dve leti težke ječe. — Zaradi požiga je bil obsojen dne 14. t. m. 18 letni delavec Janez Kovač iz Kostivnice pri Rogateu. Javil se je sam sodnji, da je užgal posestniku Alojziju But hišo. Komaj 18 letni fant je že večkrat kaznovan zaradi tatvine in je že enkrat sedel v prisilni delavnici. Prisodili so mu zopet pet let težke ječe.

Občine celjskega okraja se že pritožujejo proti jerobstvu vladnega komisarja, ki sedaj vodi posle celjskega okrajnega zastopa.